

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. május 28.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2018/0199(COD)

5488/1/21
REV 1 ADD 1

FSTR 7
REGIO 7
FC 1
CADREFIN 32
RELEX 35
CODEC 75
PARLNAT 126

A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban az Európai Regionális Fejlesztési Alap és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI RENDELET elfogadása céljából

- A Tanács indokolása
- A Tanács által 2021. május 27-én elfogadva

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2018. május 29-én javaslatot nyújtott be az Európai Regionális Fejlesztési Alap és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló rendeletre irányulóan¹, amely részét képezi a 2021–2027-es időszakra vonatkozó kohéziós politikai jogalkotási csomagnak. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap átfogó szakpolitikai célkitűzése – az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 174., 176. és 177. cikkével összhangban – az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának megerősítése az EU különböző régiói közötti eltérések csökkentése révén, mely régiók között is különös figyelmet ír elő bizonyos régiókat kategóriákat illetően, külön hivatkozással többek között a határon átnyúló régiókra. Az Interreg-rendelet egyedi rendelkezéseket tartalmaz azokra az esetekre, amikor egy vagy több tagállam és régiók, illetve egy vagy több tagállam és nem uniós országok, valamint régiók határokon átnyúló együttműködést folytatnak.
2. A Gazdasági és Szociális Bizottság 2018. szeptember 19-én fogadta el véleményét², a Régiók Bizottsága pedig 2018. december 5-én³.
3. Az Európai Parlament a 2019. március 26-i plenáris ülésén fogadta el első olvasatbeli álláspontját az Interreg-rendeletéről.
4. A strukturális intézkedésekkel foglalkozó munkacsoport a bolgár, az osztrák, a román, a finn, a horvát és a német elnökség során tartott több ülésén is vizsgálta az Interreg-rendeletre irányuló javaslatot.
5. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2019. május 29-én jóváhagyta a kiinduló részleges tárgyalási megbízást. 2020. október 5-én az Állandó Képviselők Bizottsága aktualizálta a részleges tárgyalási megbízást az Európai Tanács 2020. július 17-én, 18-án, 19-én, 20-án és 21-én tartott rendkívüli ülésén a 2021–27-es többéves pénzügyi keretről és a helyreállítási csomagról elfogadott következtetések figyelembevételére érdekében.

¹ ST 9536/18 + ADD 1.

² HL C 440., 2018.12.6., 116. o.

³ HL C 86., 2019.3.7., 137. o.

6. E megbízások alapján a finn, a horvát és a német elnökség intézményközi tárgyalásokat folytatott, amelyek 2020. december 2-án zárultak le.
7. 2020. december 18-án az Európai Parlament Regionális Fejlesztési Bizottsága (REGI) jóváhagyta az intézményközi tárgyalások eredményét. A REGI bizottság elnöke 2021. január 20-án levélben arról értesítette a Tanács elnökségét, hogy javasolni fogja a plenáris ülésnek, hogy a Parlament a jogász-nyelvész ellenőrzést követően második olvasatban fogadja el a Tanács álláspontját.
8. Figyelembe véve a fenti megállapodást, valamint a jogász-nyelvész ellenőrzést követően a Tanács 2021. május 27-én az EUMSZ 294. cikkében meghatározott rendes jogalkotási eljárással összhangban elfogadta az első olvasatban kialakított álláspontját.

II. CÉLKITŰZÉS (1. CIKK)

9. Az EUMSZ 176. cikkével összhangban az ERFA rendeltetése az, hogy elősegítse az Unión belüli legjelentősebb regionális egyenlőtlenségek orvoslását. Az említett cikk, valamint az EUMSZ 174. cikkének második és harmadik bekezdése azt a feladatot ruhazza az ERFA-ra, hogy járuljon hozzá a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségeknek és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók lemaradásának a csökkentéséhez, mely régiók között is különös figyelmet ír elő bizonyos régiókat illetően, külön hivatkozással többek között a határon átnyúló régiókra.
10. Az Interreg-rendelet tartalmazza azokat az európai területi együttműködési célkitűzéssel (Interreg) kapcsolatos – vagyis egy vagy több tagállam és régiók határokon átnyúló együttműködése esetén alkalmazandó –, szükséges egyedi rendelkezéseket, amelyek célja a hatékony programozás biztosítása; ezek magukban foglalják többek között a technikai segítségnyújtásra, a monitoringra, az értékelésre, a kommunikációra, a támogathatóságra, az irányításra és ellenőrzésre, valamint a pénzügyi irányításra vonatkozó rendelkezéseket.

11. Az Interreg-programokhoz az Unió külső finanszírozási eszközeiből (Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III), Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI)) nyújtott támogatást illetően az Interreg-rendelet további egyedi célkitűzéseket határoz meg, valamint tartalmazza az ezeknek az alapoknak az Interreg-programokba való integrálására vonatkozó szabályokat is. Az Interreg-rendelet meghatározza annak lehetőségét is, hogy a TOT-ok részt vegyenek az Interreg-programokban.
12. Az Interreg-programokhoz az Interreg-alapokból (az ERFA-ból és az Unió külső finanszírozási eszközeiből) nyújtott támogatást illetően az Interreg-rendelet meghatározza az Interreg-specifikus célkitűzéseket, a tagállamokra, harmadik országokra, partnerországokra és TOT-okra, valamint régióikra vonatkozó jogosultsági feltételeket, a pénzügyi forrásokat, valamint az azok elosztására alkalmazandó kritériumokat.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

a) Az Interreg ágai (3. cikk)

13. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja szerint a határokon átnyúló, a transznacionális és az interregionális együttműködési programok az Interreg keretében folytatódnak. E programok mindegyike a saját érdeme alapján indokolt, és a sikeres programterületek meg fognak maradni.
14. Azon tapasztalatok alapján, amelyek a 2014–2020-as programozási időszakban a határokon átnyúló és a transznacionális együttműködés területén születtek a legkülső régiókban – ahol a két ágnak az együttműködési területenként egyetlen programban történő kombinációja nem eredményezett elegendő mértékű egyszerűsítést a programhatóságok és a kedvezményezettek számára –, létrejött egy, a legkülső régiókra vonatkozó ág annak érdekében, hogy a legkülső régiók a leghatékonyabban és a legegyszerűbben működhessenek együtt a szomszédos országokkal és területekkel.

15. Az Interreg keretében az ERFA – és adott esetben az Unió külső finanszírozási eszközei – a következő ágakat fogják támogatni:

- **A. ág:** szomszédos régiók határokon átnyúló együttműködése az egymással szomszédos szárazföldi és tengeri határ menti régiók közötti integrált és harmonikus regionális fejlesztés elősegítésére;
- **B. ág:** transznacionális együttműködés nagyobb transznacionális területeken vagy tengeri medencék körül, a tagállamokban, harmadik országokban, partnerországokban és TOT-okban lévő nemzeti, regionális és helyi programpartnerek részvételével, a magasabb fokú területi integráció elérése érdekében;
- **C. ág:** interregionális együttműködés a kohéziós politika hatékonyságának megerősítésére a következők előmozdítása révén:
 - a) az Interreg Európa program,
 - b) az URBACT program,
 - c) az INTERACT program, valamint
 - d) az ESPON program;
- **D. ág:** legkülső régiók együttműködése egymás között és szomszédos harmadik országokkal vagy partnerországokkal vagy TOT-okkal vagy regionális integrációs és együttműködési szervezetekkel, illetve ezek közül többel, szomszédságukban a regionális integrációjuk és harmonikus fejlődésük elősegítése céljából.

b) Interreg-specifikus célkitűzések és tematikus koncentráció (14. és 15. cikk)

16. Az ERFA az Interreg keretében hozzájárul a kohéziós politika célkitűzései keretébe tartozó egyedi célkitűzésekhez. A különböző szakpolitikai célkitűzésekhez tartozó egyedi célkitűzések jegyzéke azonban most már az Interreg egyedi igényeihez igazodik, az ESZA-típusú beavatkozásoknak az Interreg-programok keretében végrehajtott közös intézkedések révén való lehetővé tétele érdekében. Beillesztésre került továbbá két Interreg-specifikus célkitűzés: „az együttműködés jobb irányítása” és a „biztonságosabb és veszélytelenebb Európa”. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja megfelelő egyensúlyt teremt az öt kohéziós politikai célkitűzés és a két Interreg-specifikus célkitűzés között.
17. Ezzel összefüggésben említendő, hogy az Interreg-programok támogathatják „az együttműködés jobb irányítása” Interreg-specifikus célkitűzést, mégpedig az alábbi egy vagy több intézkedés révén:
- a) a hatóságok intézményi kapacitásának bővítése, különösen azon hatóságok esetében, amelyek feladata egy egyedi terület kezelése, valamint az érdekelt felek intézményi kapacitásának bővítése (mindegyik ágban);
 - b) a hatékony közigazgatás erősítése a jogi és közigazgatási együttműködés, valamint az állampolgárok, a civil társadalmi szereplők és intézmények közötti együttműködés elősegítésével, különösen a határ menti régiókban fennálló jogi és egyéb akadályok megszüntetése céljából (az A., a C., a D. és adott esetben a B. ágban);
 - c) a kölcsönös bizalom építése, különösen az emberek közötti kapcsolatokat erősítő intézkedések előmozdításával (az A., a D. és adott esetben a B. ágban);
 - d) a hatóságoknak és az érdekelt feleknek a makroregionális stratégiák és a tengermedence-stratégiák, valamint egyéb területi stratégiák végrehajtására szolgáló intézményi kapacitásának a bővítése (minden ágban);
 - e) a fenntartható demokrácia erősítése, valamint a civil társadalom szereplőinek és a folyamatok reformjában és a demokratikus átmenetben betöltött szerepüknek a támogatása (minden ágban, harmadik országok, partnerországok és TOT-ok bevonásával); valamint
 - f) az együttműködés jobb irányítását támogató egyéb intézkedések (minden ágban).

18. Másrészt, az Interreg-programok támogathatják a „biztonságosabb és veszélytelenebb Európa” Interreg-specifikus célkitűzést is, a határátkelők igazgatása, valamint a mobilitás és a migráció kezelése területén végrehajtott tevékenységek révén, ideértve a harmadik országbeli személyek – például a migránsok és a nemzetközi védelmet élvező személyek – védelmét, valamint gazdasági és társadalmi integrációját is.
19. Az A., B. és D. Interreg-programonként rendelkezésre álló forrásoknak legfeljebb 20 %-a „az együttműködés jobb irányítása” Interreg-specifikus célkitűzésre, legfeljebb 5 %-a pedig a „biztonságosabb és veszélytelenebb Európa” Interreg-specifikus célkitűzésre allokálható.
20. A tematikus koncentrációt illetően a Parlamenttel létrejött megállapodás értelmében az A., B. és D. Interreg-programonként rendelkezésre álló forrásoknak legalább 60 %-a a 2. szakpolitikai célkitűzésre (zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású – és a nulla nettó szén-dioxid-kibocsátásra átálló –, reziliens Európa), valamint legfeljebb két másik szakpolitikai célkitűzésre kerül elkülönítésre; a belső szárazföldi határok mentén végrehajtandó A. Interreg-programokból pedig legalább 60 %-ot a 2. és a 4. szakpolitikai célkitűzésre (a szociálisabb és befogadóbb Európa megteremtése a szociális jogok európai pillérének végrehajtásával), valamint legfeljebb két másik szakpolitikai célkitűzésre kell majd fordítani.

c) Kisprojekt-alapok (25. cikk)

21. A kisprojektek az egyes embereket hozzák közelebb egymáshoz helyi szinten, és a határ menti területek fejlesztése szempontjából fontosak. Ezeket a projekteket az különbözteti meg a többitől, hogy kis léptékűek, és ennek megfelelően kisebb pénzügyi támogatást is igényelnek. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja azáltal biztosítja, hogy a kisprojektek sikeresen végrehajthatóak legyenek, hogy esetükben egyszerűsíti a szükséges teendőket, és egyértelmű szabályokat vezet be az irányításukra vonatkozóan.
22. A kisprojekt-alapok végső címzettjei a kedvezményezetten keresztül kapnak majd támogatást, és a kisprojekteket az adott kisprojekt-alap keretein belül hajtják végre („kisprojekt”). A kedvezményezett határokon átnyúló jogi személy, ETT vagy jogi személyiséggel rendelkező szervezet lehet. Minden Interreg-programon belül lehetőség lesz kisprojekt-alapok létrehozására, mivel a kisprojekt-alapok teljes hozzájárulása nem haladhatja meg az adott Interreg-program teljes allokációjának 20 %-át.

d) Harmadik országok vagy partnerországok, TOT-ok, vagy regionális integrációs vagy együttműködési szervezetek részvétele megosztott irányítású Interreg-programokban (53–60. cikk)

23. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja előrelépést jelent az Unió határain túlnyúló együttműködés egyszerűsítése felé. Annak érdekében, hogy a megosztott irányítás tekintetében többnyire közös szabályrendszert lehessen alkalmazni mind a részt vevő tagállamokban, mind pedig a részt vevő harmadik országokban vagy partnerországokban, TOT-okban, illetve regionális integrációs vagy együttműködési szervezetek keretében, a „szokásos” Interreg-szabályok lesznek alkalmazandók. Bizonyos mértékű igazításra ugyanakkor szükség lesz azoknak a résztvevőknek a figyelembevétele érdekében, amelyekre nézve az uniós jog nem bír kötelező erővel. Ezzel összefüggésben ez a fejezet egyedi szabályokat tartalmaz a programhatóságokra, az irányítási módszerekre, a támogathatóságra, a nagy infrastrukturális projektekre, a közbeszerzésre, a pénzügyi irányításra és a finanszírozási megállapodások megkötésére vonatkozóan.
24. A kiindulópontot az jelenti, hogy a kiadások támogathatóságát a finanszírozási megállapodásnak az érintett harmadik ország, partnerország vagy TOT általi aláírásához kell kötni. Az Interreg-programhatóságokat meg lehet feleltetni a harmadik országok, partnerországok vagy TOT-ok hasonló hatóságainak. A kedvezményezettek számára való közbeszerzés a költségvetési rendeletben a külső közbeszerzésre vonatkozóan előírt szabályokat fogja követni. A nemzeti társfinanszírozástól eltérő társfinanszírozási arány kerül majd meghatározásra abban az esetben, ha a támogatás az Unió valamely külső finanszírozási eszközéből származik, vagy amennyiben harmadik ország, partnerország vagy TOT általi további hozzájárulás nyújtására kerül sor.

e) A közvetett irányításra vonatkozó egyedi rendelkezések (61. cikk)

25. A Parlamenttel létrejött megállapodás lehetővé teszi, hogy a legkülső régiókkal való együttműködés keretébe (a D. ágba) tartozó Interreg-programok végrehajtására közvetett irányítás keretében kerüljön sor. E programok részben vagy egészben közvetett irányítás keretében történő végrehajtására vonatkozóan egyedi szabályok kerültek beillesztésre.

IV. KONKLÚZIÓ

25. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja tükrözi a Tanács és az Európai Parlament közötti tárgyalások során – a Bizottság támogatásával – kialakított kompromisszumot.
 26. A Tanács úgy véli, hogy első olvasatban elfogadott álláspontja kiegyensúlyozott csomagot jelent a 2021–2027-es programozási időszak e rendelet hatálya alá tartozó összes Interreg-programja tekintetében.
-